

รายงานการวิจัย

ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

People's Expectation towards Disaster Mitigation Operation of Ban Khueang

Subdistrict Administration Organization, Chiang Kwan District, Roi Et Province

นุชนารถ โคตรโยธา¹

รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และอาชีพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6,401 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามานะ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่าง

เป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความครบถ้วนเพียงพอ รองลงมาด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ด้านความสะดวก รวดเร็ว และทันเวลา ด้านความเพียงพอ เหมาะสมของการช่วยเหลือ และด้านความเสมอภาคและเป็นธรรมตามลำดับ
2. ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รองศาสตราจารย์ ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ : บรรเทาสาธารณภัย

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the people's expectation towards disaster mitigation operation of Ban Khueang Subdistrict Administration Organization, Chiang Kwan District, Roi Et Province, classified gender and occupation. The population was 6,401 people in Ban Khueang Subdistrict Administration Organization, Chiang Kwan District, Roi Et Province, 376 persons were determined as the sample by Taro Yamane's sample-size table. The 5-rating scale questionnaire was used as the tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and Scheffe's method.

The results of the study revealed as follows:

1. The people's expectation towards disaster mitigation operation of Ban Khueang Subdistrict Administration Organization, Chiang Kwan District, Roi Et Province as a whole at the high level, ranked by descending order of sufficiency, need fulfillment, convenience and timeliness, assistance availability, and equality and fairness aspects, respectively.

2. The expectation towards disaster mitigation operation of people with different

gender and occupation was found with no difference.

Keywords : Disaster

บทนำ

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นการดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยการระดมทรัพยากรต่าง ๆ เข้าช่วยเหลือเพื่อรักษาชีวิตและทรัพย์สินและบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย ตลอดจนการระงับภัย หรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น ได้แก่ การแจ้งเตือนภัย การลดอันตราย การระงับภัยที่เกิดขึ้น การบรรเทาภัย การอพยพผู้ประสบภัย และทรัพย์สินต่างๆ ไปไว้ยังสถานที่ปลอดภัย เกี่ยวภารกิจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” นอกจากนี้ในการด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังได้ระบุไว้ในหมวด 9 รวมจำนวน 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตรา 290 ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตรา

ทั้งหมดกล่าวถึงการที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญ อิสรระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสรระในการกำหนดนโยบายการปกครองและการบริหาร การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน การคลังและการงบประมาณ และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองเป็นการเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น (วุฒิสารตันไชย, 2553) และเพื่ออนุวัตรให้เป็นไปตามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น มีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน โดยรัฐได้พยายามถ่ายโอนภารกิจที่รัฐดำเนินการอยู่หลายประการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การพัฒนาประเทศที่ผ่านมามีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงาน และด้วยเงื่อนไขและข้อกำหนดอันเนื่องมาจากระบบโครงสร้าง ระบบงบประมาณ บุคลากร และศักยภาพในการดำเนินงานของการบริหารงานแบบรวมศูนย์ทำให้การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่

หลากหลายของประชาชนในด้านการบริการและการอำนวยความสะดวกได้ ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล และเพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทัวถึง และรวดเร็ว และประการสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

สาธารณภัย หมายถึง ภัยอันตรายหรือเหตุการณ์ร้ายแรงในชุมชนหรือในสังคมซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดความสูญเสียอย่างรุนแรงแก่ร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของสาธารณภัยว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐและให้ความหมายความถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรม

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนจึงเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะสามารถดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ในเบื้องต้นอย่างรวดเร็วและตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้กำหนดให้ภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลเมืองพิมาย และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วย

จากกฎหมายและบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีบทบาทในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยด้วย เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานปกครองในระดับท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและในปัจจุบันสถานการณ์ด้วยสาธารณภัยมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นที่่จะเกิดขึ้นรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในปรับปรุงและการพัฒนาการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหาร

บริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขัวญ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วทันเวลา

ความเพียงพอเหมาะสมของการช่วยเหลือ ความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ และความครบถ้วนเพียงพอ

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6,401 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 376 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เพศ และอาชีพ

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วทันเวลา ความเพียงพอเหมาะสมของการช่วยเหลือ ความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ และความครบถ้วนเพียงพอ

ระยะเวลาในการศึกษา

ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 ธันวาคม 2558

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6,401 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนทุกหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 6,401 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101) ซึ่งกำหนดให้มีระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % ความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม คือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท์ (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังและการบรรเทาสาธารณภัย

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมาย และสมมติฐานการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา แก้ไขภาษาเนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงขวัญ อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

5. นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-out) มาหาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อในแต่ละด้าน โดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัด

ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test แบบ Independent Samples และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเข็ญขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน (ร้อยละ 52.40) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 179 คน (ร้อยละ 47.60) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 162 คน (ร้อยละ 43.08) รองลงมาประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 127

คน (ร้อยละ 33.79) และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 87 คน (ร้อยละ 23.13)

2. ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเข็ญขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความครบถ้วนเพียงพอ ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมาด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ($\bar{x} = 4.02$) ด้านความสะดวก รวดเร็ว และทันเวลา ($\bar{x} = 3.96$) ด้านความเพียงพอ เหมาะสมของการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 3.95$) และด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม ($\bar{x} = 3.94$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1) ด้านความสะดวก รวดเร็วและทันเวลา ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ขั้นตอนและวิธีการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยของ อบต. มีความรวดเร็ว และทันเวลา ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมาคือ การรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสาธารณภัยให้ประชาชนได้รับทราบของ อบต. มีความต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{x} = 4.11$) และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่มีความรวดเร็วถูกต้อง ชัดเจนมาใช้ในการปฏิบัติงานหรือเป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหา หรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ ($\bar{x} = 4.04$)

2) ด้านความเพียงพอเหมาะสมของการช่วยเหลือ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติงานอย่างสุภาพและมีความตั้งใจในการช่วยเหลือประชาชน ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาคือ การจัดซื้อจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรเทาสาธารณภัย เป็นไปตามความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 3.99$) และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.94$)

3) ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ สามารถรองรับและใช้ประโยชน์ได้มีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมาคือ การเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การสำรวจปริมาณน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ภาชนะเก็บน้ำของหน่วยงานและของประชาชนในพื้นที่ ($\bar{x} = 4.10$) และการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{x} = 3.93$)

4) ด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทุกคนของ อบต. มีความโปร่งใสเป็นธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาคือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ทำได้อย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.13$) และ อบต. จัดสรรสิ่งของที่ได้รับบริจาคแก่ผู้ประสบภัยด้วยความยุติธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.11$)

5) ด้านความครบถ้วนเพียงพอ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ อบต. ได้กำหนดและเตรียมพื้นที่เครื่องมือ อุปกรณ์ยานพาหนะให้มีความพร้อมและเพียงพอในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือกรณีมีการร้องขอ ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาคือ อบต. ได้จัดบุคลากร และการประสานหน่วยงานอื่นเพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือกรณีมีการร้องขอ ($\bar{x} = 4.20$) และ อบต. ได้จัดบุคลากร และความเพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์

ยานพาหนะเพื่อปฏิบัติงานด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยของ อบต. ($\bar{x} = 4.19$)

2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความครบถ้วนเพียงพอ รองลงมา ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ด้านความสะดวก รวดเร็ว และทันเวลา ด้านความเพียงพอ เหมาะสมของการช่วยเหลือ และด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม

1) ด้านความสะดวก รวดเร็วและทันเวลา ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ

จังหวัดร้อยเอ็ด ในเรื่องขั้นตอนและวิธีการเบิกจ่ายงบประมาณ ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยของ อบต. ให้รวดเร็ว และทันเวลา การรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสาธารณภัยให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ และ การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่มีความรวดเร็วถูกต้อง ชัดเจนมาใช้ในการปฏิบัติงาน หรือเป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหา หรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย

2) ด้านความเพียงพอ เหมาะสมของการช่วยเหลือ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในเรื่องเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติงานอย่างสุภาพและมีความตั้งใจในการช่วยเหลือประชาชน การจัดซื้อ จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง ที่ใช้ในการบรรเทาสาธารณภัย เป็นไปตามความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเข็ญ อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้สามารถรองรับและใช้ประโยชน์ได้มีประสิทธิภาพ อบต. จัดเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การ

สำรวจปริมาณน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ภาชนะเก็บน้ำของหน่วยงานและของประชาชนในพื้นที่ และประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมของในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) ด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด พิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทุกคน มีความโปร่งใส เป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ อบต. ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ทำได้อย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และ อบต. จัดสรรสิ่งของที่ได้รับบริจาคแก่ผู้ประสบภัยด้วยความยุติธรรม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ

5) ด้านความครบถ้วนเพียงพอ ประชาชนมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด การได้กำหนดและเตรียมพื้นที่เครื่องมือ อุปกรณ์ยานพาหนะให้มีความพร้อมและเพียงพอในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือกรณีมีการร้องขอ อบต. ได้จัดบุคลากรและการประสานหน่วยงานอื่นเพื่อให้การสนับสนุนช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือกรณีมีการร้องขอ และ อบต. ได้จัดบุคลากร และความเพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะเพื่อปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต.

จากกรณีความคาดหวังต่อการดำเนินงาน

บรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ในทุกๆ ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ถ้าหากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง สามารถดำเนินการเพื่อตอบสนองความคาดหวังของประชาชนดังกล่าวข้างต้น จะส่งผลให้การดำเนินงานบรรเทาสาธารณภัย ซึ่ง อิศระ สุวรรณบล (2540 : 51) ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การมีนโยบายและแผนสาธารณภัยในระดับต่าง ๆ กับการปฏิบัติตามนโยบายและแผนนั้น เพื่อให้มีความพร้อมรับสาธารณภัย ทั้งจากภัยธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ รวมถึงการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ทั้งจากการจราจร การทำงาน บ้านและสถานศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะต้องกำหนดการบริหารจัดการสาธารณภัยไว้ในการพัฒนาทุกระดับและทุกอาณาบริเวณ จะต้องมีการกำหนดแผนเฉพาะด้าน 2) การบริหารจัดการที่คำนึงถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยระดมความพยายามและทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนร่วมมือประสานงานปฏิบัติงานอย่างเป็นเครือข่ายและเป็นระบบตามขั้นตอนและกระบวนการที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันสร้างระบบบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ใช้นโยบายและแผนเป็นตัวนำภายใต้กฎหมายและเงื่อนไขปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3) การเตรียมพร้อมและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย 4) การควบคุมสถานการณ์และการกู้ภัย 5) การบรรเทาทุกข์ ซึ่งต้อง

ดำเนินการ คือ การช่วยเหลือทางการแพทย์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือทางการแพทย์ ณ จุดเกิดเหตุเพื่อช่วยชีวิตในขั้นต้น มี รถพยาบาล และการเตรียมการรับผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีการรณรงค์ด้านต่างๆ เพื่อลดอุบัติเหตุและสาธารณภัย การช่วยเหลือ สงเคราะห์โดยช่วยเหลือตั้งแต่ปัจจัยสี่ให้ สามารถดำรงชีวิตในยามฉุกเฉินต่อไปได้ การ ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น บริการ ข้าราชการผู้ประสบภัย การจัดหางาน การเจรจากับนายจ้างเกี่ยวกับเงินชดเชย ฯลฯ และ 6) การฟื้นฟูบูรณะและการพัฒนา เป็นต้น

ประชาชนที่มีเพศและอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานบรรเทาสาธารณ ภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลของ ประชาชนดังกล่าว ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็น ของประชาชนต่อการดำเนินงานบรรเทาสา ธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน เชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ด้านความสะดวก รวดเร็วและ ทันเวลา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ควร ดำเนินการในเรื่อง การเบิกจ่ายงบประมาณใน การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีความรวดเร็ว และทันเวลายิ่งขึ้น

2) ด้านความเพียงพอ เหมาะสมของ การช่วยเหลือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน

เชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ควร กำกับดูแลเกี่ยวกับกิริยา มารยาทในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มากยิ่งขึ้น

3) ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับ ความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน เชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ควร จัดเตรียมและดูแลรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำให้ สามารถรองรับและสามารถใช้ประโยชน์ได้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4) ด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอ เชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรพิจารณาให้ ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยไม่เลือก ปฏิบัติ

5) ด้านความครบถ้วนเพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเชียง อำเภอ เชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรกำหนดและ เตรียมพื้นที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ยานพาหนะให้ มีความพร้อมและเพียงพอในกรณีเกิดเหตุ ฉุกเฉินหรือกรณีมีการร้องขอ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคใน การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณ ภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ

2) ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ ประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่นอก ชุมชนหรือหมู่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมและเข้า มาสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย

เอกสารอ้างอิง

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. 2547.แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติพ.ศ. 2548

(ภาคการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย). กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน.
ทศวรรษศิลป์นครฤทธิ์. 2553. การพัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทำนน้ำอ้อย
อำเภอพยุหะคีรีจังหวัดนครสวรรค์. ปรินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีระสันติเมธี. 2547. แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด.
ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พรสวรรค์ เกตุ. 2550. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอาสาสมัคร
ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น.